

Průzkum mezičasu

Už zápis na VŠ byla taková trochu praštěná akce. Přišla mi pozvánka a v ní bylo, že si mám přinést fotku do indexu. Na tom sice nic praštěného nebylo, ale byla to snad jediná normální věc celého dlouhého dne. A s tou fotkou byl vlastně taky problém – jel jsem se vyfotit do Dejvic (tehdy ještě nedělali průkazový fotky na každém rohu) a když jsem si asi za 2 dny vyzvedával hotový snímky i s negativem, chytil mě v tramvaji revizor. Měl jsem s sebou jenom klíče a ty fotky, jinak nic. Snažil jsem se tomu chlápku vysvětlit, že fakt nic nemám, ale že bydlím na konečný a že pro tramvajenku dojdu a ukážu mu jí. Fakt bych to udělal, měl jsem nějakéj záchvat poctivosti nebo co. Ale on mávl rukou, vystoupil a ještě pozdravil... Hodnej revizor, to se jen tak nevidí, pokud člověk není krásná holka, která všechno vždycky nějak ukecá. A někdy ani nemusí dělat nic, prostě má jen smutný a krásný oči...

Čekali jsme před tou třídou (ale tady se tomu říkalo posluchárna), nikdo nikoho neznal, jen já jsem znal Janu, protože chodila se mnou na základku i na gympl, byli jsme takové věční spolužáci. Pak nás pustili dovnitř a nějaká ženská ze studijního nám začala říkat asi milion věcí, a aby to nebylo moc jednoduchý, rovnou všechny najednou. Plácala jedno přes druhý a nikdo nic nevěděl. Pak zjistila, že si vzala rozpis předmětů pro jiný obory. Celá ta instituce na mě dělala dost zmatenýj dojem. A to ještě nebylo to nejhorší, co se tam dalo potkat. Jenže v průběhu let jsem zjistil, že se v tom vyznat dá a že ostatní na tom nejsou o moc líp. Spíš hůř. Některý holky šly na ped'ák proto, že neuměly a nevěděly nic, a tak se rozhodly stát se učitelkami. Normálně předstíraly, že jsou intelektuálky, a celou dobu se hrozně přetvařovaly a byly z toho unavený a hysterický. Fakt děsný. A tyhle blbě holky byly většinou tak vzorný, že se dokázaly naučit i to, čemu vůbec nerozuměly. Teď někde terorizují děti, pokud se jim ovšem nepodařilo dobře se vdát, což byl životní cíl dobře poloviny z nich. V případě, že se jim to podařilo, terorizují i své manžely...

Všechno jsme to zvládli a já byl překvapený stejně jako ostatní budoucí studenti historie, že budeme mít latinu. O ní nebylo až do toho zápisu nikde ani slovo. Ale co, když jsem přežil fyziku... Názvy předmětů vypadaly hrozně odborně a některý tak, že se to v životě nenaučím. Vůbec jsem třeba nevěděl, co je *didaktická technologie* a k čemu je. U toho předmětu jsem to ale nevěděl nikdy, ani když jsem dostal zápočet. Ostatně – byla to taková hovadina, kde jsme se učili pouštět video (to vážně některý ty holky skoro nezvládaly!), psát fixkami na průhledný fólie a když někdo řekl „meotar“ místo „zpětný projektor“, nedostal zápočet a ještě měl zdarma kázání o tom, že *meotar* je značka, zatímco *zpětný projektor* je druh přístroje. Taková to byla věda, abyste věděli...

Škola začala v říjnu. Pavel chodil na nějakou soukromou školu managementu, protože na VŠ se nedostal. Hráli jsme docela hodně, ale Radka Pavlovi dělala kvůli hraní čím dál větší dusno. Nebo se mnou už moc nechtěl hrát sám, co já vím. Nějak jsem se ho na to nedokázal zeptat, ale asi jsem měl. Lína huba – holý neštěstí. Scházeli jsme se někdy 3× za týden, někdy 1× za měsíc. Ale já pořád psal a hrál a taky jsem nahrál sám celou kazetu, celý album. Zase mi s tím pomohl Petr Svoboda a obal udělal P#2 – už jsme byli takovej realizační tým. Pavel se na mě zlobil, že jsem to nenahrál s ním. Ale co jsem měl dělat, když se s ním dalo čím dál hůř dohodnout na termínu zkoušky? Co jsem měl dělat?

Hej! Bylo to taky trochu jinak, i jiné důvody v tom hrály roli, přiznej se!

No, taky jsem chtěl něco udělat úplně sám, protože Pavel s oblibou říkal mým písničkám „naše“ a holky, na který tím chtěl udělat dojem, mu to hrozně žraly a já mu to záviděl. Záviděl jsem mu, že se vytahuje mýma písničkama...! Divný, ale bylo to tak. Chtěl jsem taky někde mít jméno jen sám. Ale ono tohle album bylo stejně trochu zvláštní – střídaly se tam písničky a básničky, normálně jsem tam recitoval, i když bych do sebe nikdy neřekl, že si to troufnu. Troufnul jsem si, přestože jsem to neuměl a dodnes neumím. A taky jsem tam hrál na dvanáctistrunku Furch, kterou mi zase půjčil školník z gymplu. Školníkovi se říkalo Grizzly a bylo to dost výstižný. I ta kytara byla dost *medvědí*, měla laminátový záda jako americká kytara Ovation, po který jsem asi 15 let marně toužil, nevešla se do žádnýho kufru a Grizzly na ní měl extra vyrobenej futrál.

Tak jsem teda hrál a zpíval a recitoval sám. Když jsme někde hráli s Pavlem, hrál ty písničky se mnou, ale já si je většinou šetřil pro sebe. Asi aby mě holky žraly. Písničky mi šly, to ostatní už míň. Nebo možná vůbec. Většinu písniček jsem stejně psal pro M#, i když už pěkně dlouho žádnou z nich neslyšela. Ale titulní písničku celý kazety, „Ať začnou padat hvězdy“, jsem napsal nejspíš asi pro Janu, ségru P#2. Byla to zvláštní holka, někdy byla hrozně milá a někdy zase jak fúrie. Ale to nic neměnilo na tom, že se mi moc líbila a zajímala mě. Nic to neměnilo ani na tom, že ona o mě nestála. A jestli jo, dávala si velkej pozor na to, abych to nepoznal. Zase jsem se ale – snad proto, abych neslyšel něco, co jsem vůbec nechtěl vědět – radši na nic neptal. Takže klasika a jak píše Paul Simon: *the same old song with a new melody...*

Ať začnou padat hvězdy

**Obyčejný všední den
a přece něčím zvláštní jak se zdá
Je zamračený úterý
a mně se krásně vzpomíná
na tvůj úsměv který umí hrát
jako slunce polední
na jeden z malých zázraků
na chvíle nevšední**

**Ať začnou padat hvězdy
ať si můžu něco přát
Už se v sobě nevyznám
ale vím, že zas mám rád**

**Desku pouštím za deskou
Jsem dokonale mimo tenhle svět
Chci tě vidět a blíž tě mít
a to nejpozději HNED
A tvé jméno prázdným bytem zní
To se nikdy nedovíš
A po zádech mi běhá mráz
že snad mě pochopíš...**

**Obyčejný všední den
a přece něčím zvláštní jak se zdá
Je zamračený úterý
a mně se krásně vzpomíná
na tvé oči a smutek tajený
který každá kráska zná
na touhu létat bez křídel
znát slova kouzelná...**

Ve škole mi bylo dost rychle jasné, že si tam žádný velký kamarád nenajdu. Aspoň u nás v kruhu. Na začátku jsem chodil na pivo s Tomášem Mikeskou a pak taky s Romanem Ferstlem. To byl festovní bohém. Měl nemocný játra (aspoň to říkal) a chlatal jak duha, sral na nějaký zákazy a diety. Byl prostě svůj. Měl dlouhé vlasy, nikdy se nečesal, mluvil sprostě, a přesto (nebo právě proto, čert aby se v tom vyznal) ho holky hrozně respektovaly, i když to nebyl žádný model, o kterých vždycky všechny snily. Hned v prvéku jsme z hecu založili 5P neboli „První pražskou pedagogickou pivní perut“, měla to být taková trochu parodie na všechny možné organizace, něco jako Haškova „Strana mírného pokroku v mezích zákona“. V podstatě šlo ale o to, že se chodilo na pivo. Jenže pak se toho chytili další lidi a z původní srandy se vyvinula faktická instituce, dneska je to už dokonce nějaká podivná nadace. Objevily se členský průkazy, volili se podnáčelníci, vycházel časopis, psala se kronika. Kdo nepřišel na „zasedání“, měl průser nebo aspoň poslouchal nějaký kecy o neúčasti. Přestal jsem s nima chodit, protože to prostě začala být otrava, stejně jako někdejší ožirací schůzky spolužáků na gymplu. Na co mít průkaz do hospody? Na co mít vůbec nějaký průkaz? I tak jsem jich měl dost.

Holek byla na peďáku spousta, ale často (opravdu ne všechny, nechci jim křivdit) to byly takový ty slepice, který si řekly, že když nic neumějí, že děti zvládnou. Velkej omyl. Přijely ze všech možnejch venkovskejch řití a chodily do školy, do knihovny a domů, nebo spíš na kolej, kde se jen učily. Když šly do divadla nebo do kina, byla to událost, o který mluvily nejmíň 4 dny. Jinak totiž neměly o čem mluvit. Z Prahy byly pořád na větví, ale aby se to „nepoznalo“, pořád tady všechno shazovaly. Pohrdaly všema, kdo se díval v TV na něco jinýho než na dokumenty a diskusní pořady.

Byly výjimky. Ale nebylo jich moc. A ty výjimky byly jako zjevení. Možná to ani až takový výjimky nebyly, ale tam vynikaly už jen třeba tím, že se s nima dalo bavit o něčem jiným než o škole. Aspoň já to tak viděl – což taky může znamenat i to, že to objektivně bylo úplně jinak...

Byla to vlastně sranda. Díval jsem se tehdy každou neděli na seriál Beverly Hills 90210, měl jsem ho rád, protože i když to byly žvejkačkový příhody zlatý kalifornský mládeže, byli to moji vrstevníci a tak dále. Taky tam byly hezký holky a prima auta. Co jsem znal svý známý, koukal na to každěj a ani se za to nestyděl. Proč taky? Ne tak mý vznešený vysokoškolský spolužačky. Vždycky v pondělí si vyprávěly, jaká je to kravina, jak by se na to nemohly nikdy dívat, a jako příklad a důkaz absolutní stupidity celého seriálu vždycky odvyprávěly poslední díl. Moc dobře jsem se bavil. A někdy jsem přemýšlel nad tím, jestli jsou opravdu tak pitomý, že jim nedojde, jak se vždycky podřeknou. Možná to dělaly proto, aby dokázaly, že jsou náročný a v kultuře zběhlý vysokoškolačky. A třeba byly nešťastný, co já vím. Nikdy jsem se s nima moc nebavil, nebylo o čem. A do školy jsem chodil jen tehdy, když to bylo povinný, takže jen na semináře. Přednášky jsem bojkotoval. O nic jsem většinou nepřicházel.

Hodně jsem se vídal s Petrou, která mi o prázdninách napsala z Francie a taky mi přivezla mezinárodní značku na auto. Tyhle nálepky byly jednou z mnoha věcí, kterou jsem sbíral. Kromě toho ještě püllitry, kterých už jsem měl asi 20, etikety a zátky od piva. Sbíral jsem asi taky kytary, ale zatím jsem měl jen 2 a tu starou, co mi máma koupila v sedmičce, jsem prodal na inzerát za víc, než stála nová. Všechno se měnilo, i ceny starejch kytar. Vlastně to spíš byla inflace. S Petrou jsme sedávali na všemožnejch lavičkách a já jsem jí hrál všechno, co jsem složil. Vždycky, když tam byli ještě další lidi, mě štvála tím, že se tvářila jako můj trenér, jak nehrající kapitán. Ale asi to nedělala schválně, prostě to doopravdy všechno znala. Byla už druhačka na gymplu, stejně jako M#, kterou jsem docela dlouho neviděl. Chtěl jsem ji ale vidět pořád.

Její rodiče byli často pryč, třeba i celej víkend, a ji nechávali doma. Chodil jsem tam na návštěvu docela rád. Nahrával jsem si desky, hrál jsem a hlavně jsme povídali. P# byla citlivá a náramně chytrá holka, kterou bylo snadný zařadit si do kategorie šprtů (taky jsem si to napřed o ní myslel), ovšem opravdu tam nepatřila. Dalo ale docela práci to poznat. Jo, měla skoro samý jedničky, ale tím se to neměří. Nebyla totiž z těch holek, který se z paměti učily něco, čemu nerozuměly, jako jsem to denně viděl na ped'áku. Ona totiž měla jednu podstatnou výhodu – rozuměla snad všemu. Jednou jsem si všiml, že je krásná, že se mi líbí. A pak jsem jí dal pusou, ale byli jsme z toho oba dost nešťastní, protože ona sice proti tomu nic neměla, ale asi jí mrzelo, že by měla bejt nějaká náhrada za M#. Pořád mě to totiž ještě drželo, ale den ode dne to bylo lepší. Seděli jsme v kuchyni a přemýšleli, co bude s tou pusou. Nakonec jsme přišli na to, že na ni zapomeneme.

Byli jsme spolu docela často a věděli jsme o sobě dost a dost. Třeba to, že jsme oba tak nějak divně opuštění. Ten vztah byl prostě zajímavější. Když jsem byl sám, stýskalo se mi po ní, ale když jsem s ní už chvíli byl, štvála mě a já nevěděl čím. Myslím, že to bylo u obou z nás podobný. A taky myslím, že mě měla ráda přesně takovýho, jaký jsem byl – to jsem ale vůbec neuměl ocenit. Dost jí to trápilo, protože jsem byl fakt hrozný. Nevyrovnaný, někdy i zlejný, často v depresi, skoro furt v nějakých pochybách. Všechno jsem to házel na ní, zbaběle jsem se zbavoval svých problémů tím, že jsem o nich pořád žvanil. Byl jsem typický slovanský depresivní trouba, který chtěl být tvrdý a zároveň chápavý jak nějaká vymyšlená filmová postava nebo kdo vlastně, chtěl jsem psát písničky a básničky a hrát a fotit a dělat všechno možný. Ale když na mě padlo *děčko*, nemohl jsem dělat nic, jen si stěžovat a nadávat, jak je všechno na hovno.

Docela hodně se toho dělo. V Country Radiu, který hrálo taky folk, měli nějakou amatérskou soutěž, do které se mohl přihlásit kdokoli. Tak jsme se tedy přihlásili a vybrali jsme jednu hodně starou písničku, jednu z prvních, který jsem napsal asi 3 roky předtím. Lidi měli po odvysílání hlasovat telefonem. Pevnou linku, ať si rozumíme – tehdy nikdo nevěděl, co je to hlasovací SMS; vlastně asi jsme neznali ani ty normální. Když měla písnička hodně hlasů, postoupila dál. Samozřejmě jsme všem známým a taky rodičům, prostě všem, řekli, kde a kdy mají poslouchat a nezapomněli jsme ani na to, co mají dělat potom. Telefon měl každý. Taky tam něco říkali o autorech a interpretech. Bylo to dobrý, slyšet své jméno a svoji písničku v rádiu. Ta písnička se jmenovala *Děšť*.

Děšť

**Další deštivej den Černej smutnej jak sen
Z okna kapky počítám
Nedá nikam se jít Zbývá jen doma být
Tak ti volám lásko přijed' zase k nám**

**Můžem třeba si hrát nebo jen tak se smát
Jenom nechci být už sám
Město plný lidí co jen sebe vidí
Tak ti volám lásko přijed' zase k nám**

**Do vázy růže dám
Sklenky s vínem připravím
Vino barvy krve Barvy noci prvé
Co bude dál – dávno vím**

**Město paneláků, těžkejch černejch mraků
Se chystá jít už spát
Slov snad několik jen co že přines nám den
Pak jen láska dál co přišli jsme si dát**

Teda, není to zrovna super text, pravda, ale co už tak může kluk, kterýmu je 17, dát dohromady než takovouhle pseudo-romantickou představu deštivého večera? Chtěl jsem to zažít, když jsem to psal. Byla to nejstarší písnička, kterou jsme s Pavlem veřejně hráli. Hlavní bylo, že jsme postoupili. Asi jsme přemluvili dostatečný počet lidí, aby poslouchali.

Chodil jsem do školy, která mě někdy bavila a někdy absolutně ubíjela. Víc než na střední záviselo na tom, kterej konkrétní profesor ten předmět učí. Měli jsme třeba bývalýho komunistickýho básníka Peterku, kterej nám ale úvod do studia literatury vykládal hrozně zajímavě a semináře byly vynikající. Jo, možná to byl lump, že se podílel na zakazování některých svých kolegů spisovatelů, ale taky to byl odborník. Charakter a vzdělání jsou dvě rozdílné věci. Třeba Vítězslav Nezval byl vynikající umělec a zároveň bezcharakterní hajzl... V pondělí jsme měli v kuse 5 dvouhodinovek a samou češtinu, jazyk a literaturu. Ještě navíc to bylo na Černém Mostě, kam se nejmíň hodinu jelo, metro se tam tehdy sotva stavělo. Po 2 týdnech jsem přišel na to, že se nedá chodit na všechno. Chodil jsem na 3 ranní nebo na 3 odpolední. Nikomu to nevadilo. Přednášky nebyly povinný.

Šéfem katedry dějepisu byl docent Petr Čornej, velikej chlap a velikej vědec. Dneska už tam neučí, asi ho otrávil český školství natolik, že šel pryč. Moc se mu nedivím.

A to jsme byli vlastně první studenti dějepisu na PF UK asi po 15 letech, když katedru tehdy zrušili kvůli nějakýmu politickému průseru. A Čornej to znova založil a katedra dějepisu byla nepohodovější místo celé fakulty. Některý předměty se učily v Brandýse nad Labem a asi aby tam vůbec někdo někdy přijel, byly to povinný semináře. Nesnášel jsem Brandýs, to hnusný maloměsto s věčně stejnýma babama na náměstí, olezlýma obchodama, s nudou a děravou čekárnou na autobus. Když jsem objevil, že v hospodě Záložna mají pivo Lobkowicz a že je dobrý, přestal mi Brandýs vadit aspoň natolik, že jsem během cesty nadával jen v duchu. Jezdilo se přečpanýma autobusama Ikarus z Palmovky v 7 ráno. Zvláště v zimě to bylo super. Venku bylo -10 a v busu asi -3. Připadal jsem si jak nějaký makáč z Ostravy, co jede tmou a zimou špinavým vrakem autobusu se zamrzlýma okna na šichtu, jen aktovku s termoskou jsem neměl. A taky jsem neměl nikoho, s kým bych se cestou bavil. Ale měl jsem většinou walkmana.

Když se mi nechtělo do školy nebo jsme měli volno, sbalil jsem kytaru a šel na gympl. Vždycky měl někdo hudebku, vždycky se někde hrálo. Byl jsem vlastně docela zoufalec, normálně jsem tam dolezal, ale nikdo mi to nikdy kupodivu neřekl. A trochu jsem taky chtěl potkat M#, ale to se povedlo málokdy. Zato jsem často viděl Petru. Profesorka, kterou chtěli vyhodit, protože byla až moc free, nás nechávala hrát celý hodiny. Pavel měl ve středu volno, a tak někdy šel se mnou. Ale čím dál častěji jsem hrál s Martinem, tehdy druhákem. Byl jako já, kytara pořád po ruce, holky, který

poslouchaly... Martin hrál dobře, ale přece jen mu scházelo nějaký ten rok, kterej já měl navíc. Ale lepší se to. Byl to nadějněj mezičas.

Pak se jednou Pavel vytasil s tím, že se mu rozvádějí rodiče a že proto moc nechtěl hrát, že to flákal. Přesvědčil jsem ho o tom, že právě proto hrát musí, i když jsem o rozvodech věděl houby. U nás v rodině se snad nikdy nikdo nerozváděl a ani nevím, jak je to možný. A tak jsme se do toho zase pustili. Napsal jsem písničku, byla vlastně hlavně pro něj, ale nějak jsem mu to nedokázal říct, doufal jsem, že to sám pozná. Asi to poznal. Hej, Pavle, poznal jsi to? Zase jsem ti to nějak nestihl říct, byl jsem prostě srab. Ty jsi mi taky nikdy neřekl, že to víš. Osud týhle písničky je stejně divnej, protože jsem ji sice napsal pro Pavla, nahrál jsem ji s ním ale jen na nějaké zkušební demo, který nikdy nikdo neslyšel, jen my 2. O 3 roky později s někým úplně jiným, s Martinem, jsem ji nahrál znovu a byla to úvodní písnička našeho prvního alba. To už je ale, jak se říká, *another story...*

Staří známí

**Kolik tónů a vět
Kolik pádů a ran
jsme zažili na téhle dráze
Vždyť moudřejší z chyb
pak vstávají líp
I když nemohou, stejně dál musí jít**

**Co si budem povídat...
Hezkých pár let už se známe
V účtech „dal“ a „zbývá dát“
věčný dluhy k sobě máme**

**Kolik překvapení
Kolik nadšených slov
nás oba ještě čeká
Kolik iluzí v nás
spálil funebrák Čas
Tohle písničkou vám všem chceme dát**

Co si ... máme

**To je snad jenom sen
kolik hlasů a jmen
s námi písničky si zpívá
Jsi najednou rád
že máš co jim dát
Nejsi zbytečný a už vůbec ne sám**

Chodil jsem po krámech a prohlížel si kytary. Chtěl jsem je skoro všechny. Jednou jsem nešel do školy, sbalil veškerý peníze a šel si pro jednu z nich. Byla to Aria, měla hodně hutnej zvuk a já z ní byl úplně odvázaněj. Přinesl jsem ji v krabici domů a 2 dny nikam nešel a pořád jen hrál a hrál. Snad

jsem ani nejedl. Šlo to skvěle. Asi za týden, když už jsem skoro spal, se v pokoji ozvala hrozná rána. Když jsem se uklidnil a zjistil, že nic nevybouchlo, šel jsem se podívat na kytaru. Měla prasklou přední desku, byl to masív a asi tam byla nějaká výrobní vada. Tu noc jsem už nespál, málem jsem umřel, jak mi bylo smutno z té mé věčný smůly. Přemýšlel jsem nad tím, že zkažím, na co sáhnou, že mi nikdy nic nevyjde jako ostatním. Kdyby si tu kytaru koupil kdokoli jiný, nic by se jí tutově nestalo. Ráno jsem místo školy vyrazil do krámu reklamovat rozbitou kytaru a modlil se, aby mi tu reklamaci uznali. Aby mi neřekli, že mě fakujou, že jsem to zničil sám. Ale prodavač se na desku podíval, asi 2 vteřiny intenzivně přemýšlel a pak pravil: „Hm, to je v prdeli... Já ti vyberu nějakou jinou, jo?“. Vybral mi nástroj, kterej dodneška hraje naprosto fantasticky, jeden chlapík mi za tu kytaru jednou nabízel i ojetýho favorita. Nechtěl jsem ho. Kdo by vlastně chtěl něco takovýho?

Pořád jsem chtěl někde hrát, aby všichni viděli, že mám novou kytaru. Bylo to sice asi všem jedno, ale mně ne. A tak jsem hrál prostě všude, jednou třeba taky na mejdanu na střeše věžáku. S Pavlem jsme začali plánovat další kazetu a všechno mělo bejt jako minule, Petr Svoboda zvuk, P#2 obal... Napsal jsem spoustu novejch písniček a společně jsme vybírali. Pavel napsal 2. Vypadalo to všechno slibně. Měli jsme čas, měli jsme nápady, měli jsme posluchače a hlavně jsme to všechno chtěli. V jednom kuse jsem tehdy něco psal, asi jsem zas chtěl udělat nějakou tu díru do světa. Zpravidla jsem udělal díru do sebe a uvedl se do stavu tvůrčí deprese. Už jsem to znal, už jsem věděl, že nějaký rozjásaný písničky psát neumím a ani nechci, protože byly neupřímný a nelíbily se mi. Nějak z nich koukalo, jak se do toho optimismu nutím.

V lednu jsem šel na první zkoušku v životě, myslím vysokoškolskou zkoušku. Abych zjistil, jak to tam chodí a nemusel z toho bejt podělanej strachy, zapsal jsem se jako první na zkoušku z politologie u doktora Ztraceného. To byl takovej hodnej a náramně chytrej, možná i moudrej vousáč, kterej s námi klidně šel i na to pivo. Politologie mě docela zajímala a celá zkouška vypadala jako nějaká diskuse... Ptal se, co si myslím, ne na to, co jsem se naučil. Pak jsem dostal jedničku a doma jsem si ji v indexu prohlížel, protože to byla moje první známka z té nový divný školy. Pak byly další zkoušky a zápočty. Kdo napotřetí nenapsal test z prosemináře z jazyka, toho vyhodili. Byly to docela brutální testy z gramatiky. Ale mně se to podařilo napoprvé, chyby jsem nedělal nikdy a rozbory jsem uměl dobře. Pak jsme měli taky zkoušku z úvodu do bohemistiky, všude samý písmenka a hlásky a „uo“ se v tom a tom století změnilo v „ů“ a ten kroužek je vlastně to „o“... Byla to taková divná věda. Ale šlo to. Kupodivu jsem to i pochopil.

Při čekání na tu zkoušku jsem poprvé uviděl 2 zajímavý lidi, jednu katastrofální osobu a druhou ... hm ... prostě zajímavou. Ta první persóna, to byl takzvaný Pražskej démon, vlastním jménem Josef Zmek, magor na n-tou. Měl zrzavý kudrnatý vlasy, albínskou pleť a divný oči asi za

deseti dioptriema. Ale jak kdo vypadá, to je jedno. Jenže tohle byl i pěkný pošuk – dělal ze sebe vědce, a přitom měl v hlavě akorát tak nasráno. Chodil o rok veš a nás přišel poučit o tom, jak je to těžký, že *i on s tím měl problémy*. Jako druhý obor měl ruštinu, protože tam v dětství žil s rodičema. Asi to na něm zanechalo dost krutý stopy. Tenkrát jsem nevěděl, že se jednou stane na čas mým kolegou. To bych ho asi už tenkrát skopnul ze schodů.

Ta druhá osoba, kterou jsem tam viděl, byla Lucie. Měla dlouhý vlasy a byla veselá. Rozenej šoumen nebo teda spíš šoumenka. Líbila se mi. Ale zcela klasicky jsem nevěděl, jak se s ní dát do řeči. Tehdy jsem ještě neznal to úsloví o tkaničce. To se tak řekne: „Slečno, máte tkaničku?“, dotyčná ji zpravidla nemá, řekne: „Nemám... A proč vlastně?“ a následuje replika: „Abychom mohli navázat známost...“. Ale tehdy a možná ani později bych si to netroufnul říct. Já o tom vždycky jen kecám. A taky píšu. Jinak skutek – většinou – utek. Teď už je to vlastně lepší, ale zase se už s nikým nechci seznamovat, takže to vyjde na stejno.

S Lucií jsem se zcela náhodně dal do řeči až v únoru, v prvním týdnu nového semestru. Měli jsme nějakou delší přestávku a byli jsme v Brandýse. Začali jsme se bavit asi o škole. Dozvěděl se kromě jiného, že je z Litvínova, ze stejný školy, jako byla Jitka, který jsem pořád ještě psal. Říkala, že bydlí na koleji v Brandýse, že jí v Praze nedostala. Na hodinu jsme nějak zapomněli jít, i když ona pak měla nějaký výčitky, jako že zanedbává školu. Byla to vždycky vzorňačka, ale musím říct, že se mi podařilo pořádně jí nahlodat. Pozval jsem ji do Prahy, že jí zahraju a tak. Kde se ve mně vzala ta odvaha, to opravdu netuším.

Přijela, a když jsem jí něco zahrál, pustil jsem desku Arta Garfunkela a vyjel po ní. Až jsem sám sebe překvapil. Neměla nic proti, naopak. A tak jsme nechali schválně ujet poslední autobus do Brandýsa, aby u mě mohla spát. Ráno jsem měl průser, máma se zlobila, že si domů tahám holky, který ani pořádně sám neznám, natož aby je znala ona. Měla pravdu. Ale zlobila se zbytečně, protože kromě nějakýho líbání se stejně nic nedělo. Jenže to máma nevěděla, a kdybych byl na jejím místě, asi bych se taky naštvál. A tak jsem začal chodit s Lucií.

Na oplátku mě pozvala na večeri do menzy v Brandýse, bylo to správně střelený a takový ujetě studentský. Kdo by jinak někoho zval do hnusný jídelny s mastnejma příborama a rozvrzanejma židlema...? Její spolubydlící neměla nic proti tomu, že tam budu spát. Tehdy, poprvé a naposled proti tomu nic neměla. Příště už to bylo horší. Kamila byla z Děčína a vždycky mi připomínala jednu hrdinku Páralovy knihy *Profesionální žena*. Ale ne tu hlavní; ještě je tam taková slečna z lepší rodiny... Ta taky myslela jen na to, jak se vdát a jak se vdát dobře. Na povolání učitelky viditelně neměla, hlavně nervově. Kvůli každý kravině vyváděla jako správná hysterka. Ale třeba jsem ji odhadl

špatně. Jednou – protože taky asi chtěla s někým chodit, když se s ní nějaký kluk doma rozešel – si pozvala na pokoj mého spolužáka Tomáše, zamkla a nechtěla ho pustit ven a nás s Lucií dovnitř. Bylo to úplně uhozený a ona už sama pak nevěděla, jak z toho všeho ven, tak přestala komunikovat, ale dveře ještě asi hodinu neodemkla. Na tý chodbě mě to moc nebavilo.

Kamila mě asi moc nežrala, ostatně neměla proč. Jednou jsem byl jako obvykle u nich na koleji v Brandýse, hrál jsem na kytaru a chystal se tam přespat a jet do Prahy až ráno, rovnou do školy. Asi 5 minut po odjezdu posledního busu mě milá Kamila začala vyhazovat, že se chce vyspat a tak dále. Asi jí vadilo, že jí tu noc nikdo nepřerážne, říkal jsem si v duchu. Nahlas jsem řekl: „Tak teda ahoj“.

Jo, šel jsem do Prahy pěšky. Byla to docela anabáze, byla zima, tak nějak březem, dřely mě boty a nikdo mi nezastavil, když jsem stopoval. A taky jsem táhl kufr s kytarou, protože tu bych nikde nenechal ani náhodou. Asi bych taky nezastavil. Ale co můžu vlastně vědět, nejel jsem tam a nepotkal jsem se. Do Prahy jsem šel asi 2 hodiny, pak jsem z Proseku jel autobusem a domů přijel někdy ve 2 ráno. Pokud vím, Lucie se kvůli tomu vyhazovu se svou spolubydlící nějakou dobu moc nebavila, ale pak to samozřejmě přešlo, jako přejde vždycky všecko. A taky bydlet v jednom pokoji 2× 4 metry a nemluvit spolu, to je na palici. Já jsem z toho taky nedělal žádnou vědu. Bylo by mi to stejně na nic – ale ten poslední autobus z Brandýsa jsem radši už vždycky stihnul.

V té době jsem měl víkendovou brigádu, dělal jsem ve směnárně v hotelu. Bylo to dobrý a dobře placený, dalo se tam učit, dívat se na TV (než majitel bednu někam odvezl), poslouchat rádio nebo třeba taky spát, když byl hotel prázdněj. Bylo potřeba dávat si bacha na padělky. Co kdo vyměnil blbě, platil ze svýho. Jedna holka třeba vyměnila belgický franky jako francouzský, docela si vydělala. Belgickej frank byl asi 80 halířů, francouzskej asi 5 korun. Nikdy se mi to nestalo, dával jsem si majzla. Když se mi něco nelíbilo, tvrdil jsem, že nemám koruny, že měnil celej zájezd. Jednou mě chtěli nějaký Rusáci zmlátit za to, že jsem jim nechtěl vzít tisícimarku, vyměnit 20 DM za koruny a 980 DM jim vrátit. Bylo mi to nějaký podezřelý a nechtěl jsem si udělat 16 tisíc sekeru. Ta tisícovka byla podle všeho falešná. Ale Rusáci byli praví až moc a já se pak bál jít na bus, jestli na mě někde nečekají. Měl jsem asi štěstí, nezastřelili mě.

Lucie tam začala pracovat taky. Střídali jsme se. Jednou se jí v kase objevilo 10 tisíc, který nebyly nikde zapsaný, prostě přebývaly. Chtěla si je nechat. Věděl jsem, že majitel směnárny takhle testuje lidi, a ani jsem se mu nedivil. Zakázal jsem jí ty prachy vzít, naopak ji donutil, aby zavolala bossovi a řekla mu o tom. Za pár dní, když si šéf přijel pro prachy, si liboval, jak má poctivej personál. Ještě jednou jsem jí vynadal, že byla v pokušení. To já nikdy nebyl. Sral jsem na prachy, když byly

cizí. Přišlo by se na to, když tam pracuje tak málo lidí, vždycky se přece přijde na všechno. Ale nebylo to kvůli tomu, že mi bylo jasné, že se na každou levárnu přijde. Prostě mi bylo blbý krást v práci. A jinde vlastně taky. To je holt ta výchova.

Byli jsme s Lucií taková známá školní dvojka. Seděli jsme spolu na přednáškách (pokud jsem na ně chodil a chodil jsem čím dál míň, takže to vlastně moc často nebylo), postávali na chodbě, navzájem na sebe čekali. Kamila se nějak uklidnila, a tak jsme na koleji udělali několik docela solidních mejdánků. Hrál se, pilo, kecalo. Když nás pak vrátná ráno vyhazovala, kašlali jsme na ni. Občanku jsme nedali. Neměla nárok, vysvětlovali jsme to nějakými zákony a baba couvla. Měli jsme to na háku.

Jinak byla škola čím dál víc stejná, už na tom nebylo nic nového. I když čas od času mě překvapilo, jak může někdo tak blbě učit na VŠ. Někdy mě zase překvapilo, že někdo tak skvěle tam učí, že nedělá něco za pořádný peníze. Někdy mě zase překvapilo, jak se tak pitomej předmět může vůbec vyučovat. Měl jsem samý známý z VŠ, jen Pavel byl výjimka, ale říkal, že příští rok se tam dostane taky. P#2 chodil na matfyz. Měl novou slečnu, bývalou spolužačku a budoucí manželku Blanku, medičku. Taky měl nový auto, ojetej opel kadett. Vydělal si na něj tvorbou nějakých programů. Já měl zase kytaru a pořad v rádiu, kazety, hraní, lidi... Celej svět jsme měli na háku. Bylo to sice jinak, ale tak nám to tehdy určitě připadalo. Jenže zpětně vždycky všechno vypadá jinak.

Tehdy jsem taky napsal básnickou sbírku. V jednom kuse jsem něco psal. Možná to zní moc vznešeně, ale básničky tam byly. A docela dobrý, některý. P#2 to přepsal na PC a jeho nová slečna to v práci u mámy nakopírovala. Mnozí to chválili, ale kdo ví, co je k tomu vedlo. S Pavlem jsme postoupili přes několik kol tý soutěže na Country Radiu a pozvali nás, že můžeme mít skoro hodinovej pořad od 8 večer. Že s námi udělají rozhovor, pustí písničky a tak dále. Naše sebevědomí se pohybovalo v neuvěřitelných vejškách. Ještě než jsme do toho rádia šli, jsme nahráli druhou kazetu. Jmenovala se Rusalka. Ne že bysme si chtěli hrát na operu, ale jmenovala se tak titulní písnička, kterou jsem tak nějak zpětně věnoval Janě, spolužačce, s kterou jsem seděl při fyzice na gymplu. Možná proto jsem z fyziky neuměl ani kulový. Jana byla krásná a hodná a chytrá a vůbec. Jinak to bylo samozřejmě jako obvykle – já na ní čuměl a ona chodila s jinými.

Pavel v tý písničce hrál na flétnu. Byli jsme multiinstrumentalisti a měli jsme mít pořad v rádiu. Všem jsme to – jen tak mezi řečí, jako profici – říkali. Byli jsme asi komická dvojka. Měli před sebou něco, co vypadalo skvěle, nějakou naději nebo něco podobného. To byla motivace dělat všechno možný, ne jen tak existovat. Lidí, co jen tak existovali, nám byli k smíchu. Nebo k pláči. Jak kdy.

Rusalka

Štěstí neštěstí jako prádlo střídá
Umí milá být pak cizí najednou
Dlouho už ji znám Každou chvíli jiná
Je to víla snad až příliš záhadná

Říkáte si: Hloupá holka
která neví co má chtít
Ale já ji jinak znám a musím říct
že hledá tu svou lásku
čistou napořád
že snad někdo přijde
a bude mít rád

Něhu v sobě má v očích ukrytou
a jen málokdo k ní smí vkročit dál
Do očí sype sůl každé zklamání
Život pěkně tvrdé rány rozdává

V slovech TY a JÁ sama sebe hledá
Potom ráno smutek bolí – to už zná
Krokem rusalčím po ulicích bloudí
A já najednou jsem rád že jí znám

Jo, holt těžká romantika. Ale s Janou jsem nikdy nic neměl, ačkoli si to dost lidí myslelo a ačkoli bych tehdy naprosto nebyl proti. Ale vlastně přece něco – dostal jsem šišku z borovice, když jsem ji (myslím samozřejmě Janu) jednou doprovázel domů. A takovou pusu jak dává tetička na nádraží u vlaku. Kdyby se dala pusa přeložit do normálních slov, zněla by takhle asi jako: „Tak díky za doprovod, ale teď už zmiz!“ A pak se za ní zavřely dveře a zapadla do domu. Asi hned doma volala svému klukovi, jak se jí stejská a těší se na něj. Tak to vždycky je, ne?

Taky Lucii jsem dost často hrál. Říkala, že se jí to líbí, jenže těžko říct, jestli to byla pravda. Nebo jestli se jí to nelíbilo jen proto, že jsme spolu chodili. Všechno bylo a je možný. Každý holce dělá dobře, když její přítel něco umí, čím je to podivnější a výjimečnější, tím líp. Byl jsem podivnej, až se hory zelenaly. Ostatně, přicházelo jaro, takže co jinýho by ty hory měly dělat? Ale Lucie byla zvláštní – dokázala třeba přečíst všechno, co nám ve škole doporučovali. Možná proto je z ní teď doktorka filosofie.

Taky jsem hodně četl, asi nejvíc v životě. Přečetl jsem tak 3 nebo 4 knížky za týden – a to krom učení a hraní... Chtěli po nás ve škole, abysme četli pořád nějaký odborný publikace, hlavně v dějáku. Ale to jsem fakoval. Možná jsem jedinej student a absolvent dějepisu, kterej skutečně přečetl jenom asi 10 skutečnějch vědeckejch a odbornejch knih. Odborný knihy – odporný knihy. Půjčil jsem si místo toho třeba všechno od Párala a za 2 týdny to všechno přečetl. Nebo jsem si v knihovně vzal v oddělení poezie celý K nebo jiný písmeno. Četl jsem hlavně věci ze šedesátých let nebo o nich a

chtěl jsem v nich žít. I když jsem to nezažil, nějak jsem cítil, že by mi tehdy bylo dobře – každá deska nebo knížka byla událost, vycházely zajímavý časopisy, policajti měli modrý auta, pivo stálo asi korunu padesát a hlavně spolu lidi víc komunikovali. Jenže zpětně všechno vypadá líp. Třeba by mě to tam taky štvalo jako kdekoli a kdykoli jinde. Já totiž nejsem spokojenej asi vůbec nikdy.

První půlka devadesátých let byla asi nejhorší, lidi spolu skoro nemluvili. Každý si koupil obří TV a video, přihlásil se do půjčovny a čuměl a čuměl, žral a nemluvil s nikým. Pak se to postupně zlepšilo, když se rozšířily mobily a e-mail, ale to bylo až pozdějc. A pak přišly ještě další věci, třeba instant messenger... Hodně lidí na tohle nadává, ale já myslím, že naopak lidi přestali bejt sami, že to pomohlo ke komunikaci, i když jinou formou, která je možná horší, ale ze všeho nejspíš prostě jen jiná. A tak jsem četl Fukse, Hrabala, Škvoreckýho, Hraběte a zástupy dalších autorů, přemýšlel a vlastně taky moc nemluvil, ale aspoň jsem pořád nečuměl na nějakou obrazovku. Nejspíš proto, že jsme neměli video...

Michal se učil teorii literatury a různé jiné teorie. Naučili ho, co je syžet a fabule, jak se dělí žánry, jaké jsou typy rýmů a tak dále. Kdykoli se ale snažil něco psát, nikdy nemyslel na to, jak by to mělo správně – podle všech těch teorií – vypadat. Asi na to nemyslí žádný autor. Prostě „jen“ píše a splnění či porušení oněch vznešených teorií v dílech pak hledají kritici. Nebo spíš teorie vznikají až pak, podle literatury. Kromě toho se Michal ve škole také dozvídal o nejstarších dějinách a marně se snažil připravovat na semináře latiny. Latina mu prostě nešla a v rozporu se všemi klasiky ji ani trochu neobdivoval, vůbec se mu nelíbila. Jestli latina byla podmínka takzvaného klasického vzdělání, pak si přál jedině: být vzdělán naprosto neklasicky, ale hlavně bez latiny.

Někdy na jaře jsme měli s Pavlem ten pořad v rádiu. Přišli jsme tam s kazetou v kapse a s trémou, jakou jsme si do té doby neuměli ani představit. Profíci v rádiu nás chtěli uklidnit, tak nám řekli, že to poslouchá jen nějakých pár tisíc a možná 10 nebo 20 tisíc lidí... To mě teda fakt uklidnilo, fakt jo. Mimochodem – obal na Rusalku dělal taky P#2, ale jeho bývalá holka Monika nám tam rukou nakreslila vílu a dost se jí povedla. Byla to dobrá kazeta a taky dobrej obal. V rádiu s námi redaktor chvíli mluvil jen tak na zkoušku, aby asi zjistil, jestli nejsme úplně debilové a nezačneme naživo do éteru vykřikovat nějaký hovadiny. Nejspíš jsme ho přesvědčili, že ve vysílání nezačneme plkat nějaký nesmysly nebo třeba smrkat, a tak jsme šli do éteru. Pustili nějakou znělku a už jsme tam byli. Myslel jsem na všechny ty naše známý a rodiče a všechny, co to poslouchali. Redaktor se nás ptal na takový ty věci, jak dlouho hrajeme, kde hrajeme, kdo to píše a tak, prostě jako se ptají každýho. Vždycky mezi otázkama pustil písničku z Rusalky. A Pavel mi hrozně v tom studiu lezl na nervy, protože zase říkal „naše“ písničky, jenže byly MOJE a on je se mnou hrál. Ale odpustil jsem mu to a dával si pozor, aby se to nějak neprojevalo. Co taky jinýho – byl můj parták... A navíc jsme byli *live* v éteru.

Když jsme pak vyšli ven, byli jsme úplně hotoví, tréma spadla a nastoupila čistá euforie. Šli jsme do nějakýho baru na pivo a vzájemně se ujišťovali, jak jsme strašně dobrý a jak to všechno teď začne. Byli jsme jak plánovací komise – tohle a tamto... Opakovali jsme si skoro každou větu, co jsme říkali v rádiu, skákali si do řeči a těšili se domů, kde jsme měli mít od rodičů nahraný všechno, co jsme tam nakecali. Nějak to všechno začalo fungovat. Dokonce i Radka nám ten pořad pochválila... Teda přesněji řečeno pochválila Pavla, já jsem byl pořád stejně hroznej.